

GONILA - REŠITVE

1. Kaj so gonila? Elementi, ki omogočajo in prenašajo gibanje.

2. Naštej vrste gonil. Našteta so pri nalogi 4: ZOBNIŠKO, TORNO, VERIŽNO, JERMENSKO, ROČIČNO

3. Dopolni (upogib, drsni, kroglični, valjni, ležaji, vrteča os, mirujoča os, gred, os, vzvoj):

_____ OS _____ je element, ki omogoča gibanje, obremenjena je vedno le na _____ UPOGIB _____.

Element, ki omogoča in hkrati prenaša gibanje je _____ GRED _____. Ker prenaša gibanje je obremenjena tudi na _____ VZVOJ _____. _____ LEŽAJI _____ omogočajo vrtenje osi. Če je os pritrjena na kolo in se vrti skupaj s kolesom, ji pravimo _____ VRTEČA OS _____. _____ MIRUJOČA OS _____ pa se ne vrti.

Ležaje delimo na _____ VALČNE _____ in kotalne. Kotalni ležaji so lahko _____ KROGLIČNI _____ in _____ DRSNI _____.

4. Skiciraj primere gonil:

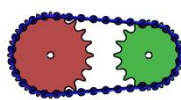
ZOBNIŠKO

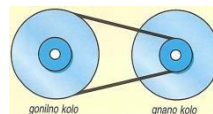
TORNO

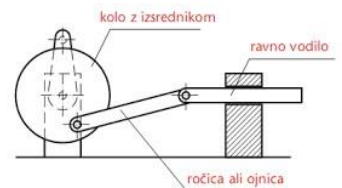
VERIŽNO

JERMENSKO

ROČIČNO

5. Za zobniško gonilo napiši:

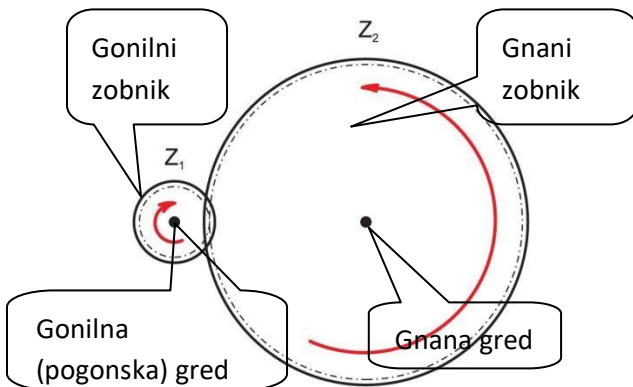
Lastnosti: Par ali sistem zobnikov, ki prenašajo vrtenje (navor). Vrste: valjasti, stožčasti, polžasti...

Prednosti: natančnost, točno določena prestavna razmerja, prenos velikih sil med gredmi, vzdržljivost, majhne izgube, dolga življenjska doba, strnjena konstrukcija

Slabosti: zahtevna izdelava, višja cena, glasnost, velika možnost obrabe, zahtevno vzdrževanje, vibracije so velike, pri nenadnem povečanju obremenitve obstaja nevarnost zloma zoba

6. Zobniški prenos je sestavljen iz večjega in manjšega zobnika. Ročico je na gredi, na kateri je manjši zobnik. Izračunaj prestavno razmerje in ugotovi za koliko se spremeni število vrtljajev.

Na sliki označi gonilni zobnik, gred, os in gnani zobnik.

GONILNI ZOBNIK

$$Z_1 = 8$$

$$n_1 = 7$$

$$i = Z_2 : Z_1 = 28 : 8 = 14 : 4 = 7 : 2$$

$$i = n_1 : n_2 = 7 : 2$$

GNANI ZOBNIK

$$Z_2 = 28$$

$$n_2 = 2$$

število zob

število vrtljajev

ENAKO RAZMERJE, saj gre za ista zobnika

Kadar je prestavno razmerje večje od 1, se število vrtljajev **ZMANJŠA** saj se večji zobnik vrti počasneje!